

Utredning av konsekvenserna av rekommendationslistan för stomiprodukter

Ordförandens förslag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden lägger utredning av konsekvenserna av rekommendationslistan för stomiprodukter till handlingarna.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med en uppföljning av rekommendationslistan för stomiprodukter under 2024.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsdirektören fick 2021-06-24 § 76 i uppdrag att utreda Region Skånes rekommendationslista för stomiprodukter, med särskilt fokus på patientperspektivet samt kostnadseffektivitet.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2022-01-26

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Läkemedelsrådet är ett expertorgan som ska utveckla och samordna läkemedelsfrågor inom Region Skåne. Läkemedelsrådet arbetar efter den i Region Skåne fastslagna läkemedelsstrategin som omfattar en rationell läkemedelsanvändning; effektiv, säker och jämlik läkemedelsanvändning där kostnaden ska stå i rimlig proportion till nyttan.

Till Läkemedelsrådets viktigare uppgifter hör att ta fram en skånegemensam baslista med rekommenderade läkemedel för läkemedel som är med i läkemedelsförmånen (Skånelistan; uppdateras varje år sedan tjugofyra år tillbaka), att utgöra det medicinska expertorganet vid upphandling av läkemedel, att följa förskrivningsmönster och kostnader samt att utbilda och informera.

Förbrukningsartiklar stomi omfattas av läkemedelsförmånen och sedan några år tar Läkemedelsrådet fram rekommendationer och riktlinjer för

s.k. läkemedelsnära förbrukningsartiklar såsom förbrukningsartiklar stomi men även för speciallivsmedel. Detta för att främja rationell, ändamålsenlig, patientsäker och kostnadseffektiv förskrivning.

Skånelistan förbrukningsartiklar stomi är framtagen tillsammans med Region Skånes stomiterapeuter. Syftet med Skånelistan förbrukningsartiklar stomi är att vara ett förskrivarstöd och ska ses som en rekommendation. Det görs alltid en individuell bedömning och alla stomiopererade får tillgång till de produkter de behöver. Genom att i så stor utsträckning som möjligt förskriva rekommenderade produkter tas ett gemensamt ansvar för jämlik stomivård i Skåne.

Stomiprodukter i det nationella systemet har genomgått en nationell pris- och kvalitetsanalys för att godkännas att ingå i läkemedelsförmånen. Utbudet av stomiprodukter är mycket stort och genom arbetet med Skånelistan sker en årlig genomgång tillsammans med stomiterapeuterna för att underlätta för förskrivarna att i första hand välja de mest rationella produkterna. För många produktgrupper står endast en produkt med på listan, men som motsvarar flera olika artiklar pga olika påsstorlek och hålstorlek.

I och med Skånelistan förbrukningsartiklar stomi behandlas alla leverantörer inom genren lika och utifrån samma förutsättningar.

Förskrivningen av förbrukningsartiklar stomi i Region Skåne utgör stora volymer och stora kostnader per år. Förmånskostnaden för förbrukningsartiklar stomi år 2020 var 108,9 miljoner kronor. Sedan 2016 är det en kostnadsökning med 19,3 miljoner kronor (22 %). Skånelistan förbrukningsartiklar stomi har lett till att:

Möjlighet att rekommendera förstahands val som kan vara lämpligt för en stor del av patienterna, samtidigt som:

- Utrymme skapas för att tillgodose varje patients behov (i takt med allt mer komplicerad kirurgi och därmed behov av mer avancerade produkter).
- Kostnaderna för förbrukningsartiklar stomi vägs in i den prognos över läkemedel/produkter i förmånskostnad som görs varje år – ett arbete, som leder till att läkemedelsbudgeten kan hållas/uppfyllas.
- Medvetenhet/samsyn hos förskrivarna, i huvudsak specialistutbildade stomiterapeuter, i Region Skåne.
- En vägledning om volymer för tre månaders förbrukning, dock finns det inget angivet ”maxtak”.
- Möjligt med uppföljning av förskrivning på enhetsnivå, vilket kan leda till dialog kring förskrivning i förhållande till Skånelistan.

Förskrivarna (stomiterapeuterna) i Region Skåne strävar efter att ha regelbundna/ återkommande dialoger sinsemellan kring respektive enhets förskrivning, med utgångspunkt från förskrivningsstatistik och rekommendationer i

Skånelistan. På grund av pandemin så har arbetet med uppföljning inte kommit lika långt som förväntat, men fortsätter.

Varför har kostnaderna ökat?

- Fler patienter går över till endelsbandage, ett dyrare alternativ än tvådelsbandage, men med stor skillnad i livskvalitet för patienterna.
- Patienter med svårare sjukdomstillstånd kan idag opereras, vilket är positivt. Det innebär mer komplicerade stomier och behov av mer komplext och kostsamt stomimaterial.
- Fler stomioperationer utförs per år än tidigare, SUS Malmö utför t ex numera fler operationer än SU Östra i Göteborg. Fler stomioperationer innebär att antalet patienter (individer) som använder stomimaterial ökar i Region Skåne.
- I prognos-beräkningen för 2021 estimerades ökningen i antalet patienter vara ca 5-6 %, jämfört med året innan. Snittkostnaden för förbrukningsartiklar stomi per patient ligger på ca 15 000 kr/år. Patienter med mer komplicerade stomier kan ha en årskostnad på upp till 100 000 kr.

Patientföreningen ILCO genomförde i december 2019 en undersökning av Skånelistan; 344 enkäter skickades ut till medlemmar i ILCO Skåne-regionen. 234 svar inkom vilket motsvarar en svarsfrekvens på 68 %. På frågan om ofrivilligt byte av bandagesortiment så svarade 93,6% att de inte har inte blivit ombedda att göra något byte av bandage utan att känna behov av det. 6 % har blivit ombedda att byta av olika anledningar

Dialoger om Skånelistan för förbrukningsartiklar stomi har under hösten 2021 skett med patientförbundet ILCO, med branschorganisationen för medicinteknik (Swedish Medtech) samt med stomiterapeuterna i Region Skåne. Följande förbättringsområden har identifierats

1. Kompetensutveckling om Skånelistan förbrukningsartiklar stomi och dess syfte för hela organisationen med särskilt fokus på primärvården
2. Förstärka samarbetet med patientorganisationen ILCO för att tillsammans kontinuerligt identifiera förbättringsområden

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förbrukningsartiklar för stomi ingår i läkemedelsförmånen och beaktas i det prognos och budgetarbete som görs årligen för läkemedelsförmånen i Region Skåne.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjuristerna har inte bedömts nödvändigt.

Miljökonsekvenser

En rationell förskrivning innebär positiva miljökonsekvenser pga minskad kassation.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i ärendet.

Uppföljning

Stomiterapeuterna i Region Skåne kommer under 2022 att skicka ut en enkät till stomipatienterna för att mäta patientnöjdheten. En uppföljning av rekommendationslistan för stomiprodukter planeras till 2024.

Gilbert Tribo
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör